

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського

ПОГОДЖЕНО

Перший проректор Львівського державного
університету фізичної культури
імені Івана Боберського

_____ **Ф.В. Музика**
“ ____ ” _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Львівського державного
університету фізичної культури
імені Івана Боберського

_____ **Я.С. Свищ**
“ ____ ” _____ 2024 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«БАКАЛАВР»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ **перший (бакалаврський) рівень**

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ **бакалавр**

ГАЛУЗІ ЗНАНЬ _____ **24 «Сфера обслуговування»**

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ _____ **242 «Туризм і рекреація»**

КВАЛІФІКАЦІЯ _____ **бакалавр з туризму**

СХВАЛЕНО

Вченою радою Львівського державного
університету фізичної культури
імені Івана Боберського

від « ____ » _____ 2024 р.
протокол № _____

Вчений секретар _____ **У.М. Проценко**

ЛЬВІВ-2024

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма (далі ОП) є нормативним документом Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, в якому визначаються структура та зміст освітньої підготовки бакалаврів з галузі знань 24 Сфера обслуговування спеціальності 242 «Туризм і рекреація».

Програму спрямовано відповідно до таких нормативно-правових документів: законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанови КМУ 1187 від 30.12.2015 р. «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти» (в редакції постанови КМУ від 24 березня 2021 р. № 365); Постанови КМУ №266 від 29.04.2015 року «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня у галузі знань 24 «Сфера обслуговування» зі спеціальності 242 «Туризм», Національної рамки кваліфікації та нормативних документів Університету.

ОП розроблена **робочою групою** у складі:

1. Кучер Павло Вікторович, кандидат географічних наук, старший викладач кафедри туризму (керівник).
2. Цесьців Діана Степанівна, кандидат географічних наук, викладач кафедри туризму.
3. Лабарткава Валентина Костянтинівна, викладач кафедри туризму.
4. Коротошин Соломія Романівна, студентка кафедри туризму.
5. Туристичний центр YellBee.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейхолдерів (додаються)

1. Профіль освітньої програми для здобуття ступеня бакалавра зі спеціальності 242 «Туризм і рекреація»

1.1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, факультет туризму, кафедра туризму
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Бакалавр з туризму
Офіційна назва освітньої програми	Туризм і рекреація
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ECTS
Акредитуюча інституція	
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти (регламентується Правилами прийому до ЛДУФК ім. І. Боберського)
Мова(и) викладання	Українська
Термін освітньої програми	3 роки 10 місяців (денна форма), 4 роки 10 місяців (заочна)
Інтернет –адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.ldufk.edu.ua/
1.2. Мета освітньої програми	
Підготовка соціально мобільних, конкурентоспроможних висококваліфікованих фахівців для організації туристичної діяльності, які володіють загальними і спеціальними (фаховими) компетентностями	
1.3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область напрям.	Галузь знань 24 «Сфера обслуговування» Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»
Орієнтація освітньої програми	Освітня програма орієнтована на підготовку фахівців, які мають володіти сучасними знаннями, методами та засобами для аналізу, синтезу і здійснення ефективної діяльності у сфері туризму.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Освітня програма орієнтована на формування та розвиток професійних компетентностей фахівців для здійснення ефективної діяльності у сфері туризму.

Особливості програми	Міждисциплінарна, багатoproфільна підготовка фахівців для сфери туризму з пріоритетністю практичної складової
1.4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Працевлаштування на туристичних підприємствах та організаціях будь-яких організаційно-правових форм. Випускники здатні займати такі посади згідно кваліфікації професій України: 3414 Фахівець з туристичного обслуговування; 3414 Організатор подорожей (екскурсій); 3414 Екскурсовод; 3414 Фахівець із організації дозвілля; 3414 Фахівець з розвитку сільського туризму; 3414 Фахівець із конференц-сервісу; 3414 Фахівець із спеціалізованого обслуговування; 3414 Інструктор оздоровчо-спортивного туризму (за видами туризму); 3414 Фахівець із туристичної безпеки; 3340 Інструктор-методист з туризму; 3439 Інспектор з туризму; 2482.1 Фахівець із гостинності (готелі, туристичні комплекси)
Подальше навчання	Продовження навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Отримання післядипломної освіти на споріднених та інших спеціальностях; підвищення кваліфікації; академічної мобільності.
1.5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентричне проблемно-орієнтоване навчання, основними формами якого є лекції, семінари, практичні заняття (у т.ч. із розв'язанням ситуаційних завдань та кейс-методів, ділових ігор, тренінгів, навчальних екскурсій), а також консультації, різні форми самостійної роботи.
Оцінювання	Усні та письмові екзамени, заліки (у т.ч. диференційовані), захист звіту з практики, державна атестація випускника
1.6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність(ІТП)	Здатність комплексно розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як у процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються і характеризується комплексністю та

	невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 4. Здатність застосовувати фахові та фундаментальні знання у професійній діяльності ЗК 5. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК 6. Здатність використовувати організаторські навички для планування роботи колективу ЗК 7. Здатність до усної та письмової ділової комунікації державною та іноземною мовами для спілкування у професійній та соціально-культурній сферах, володіння фаховою термінологією іноземною мовою. Здатність до усвідомленого поповнення і розширення комунікативних навичок у професійній сфері впродовж життя. ЗК 8. Здатність розуміти та поважати представників інших культур, ефективно застосовуючи комунікаційні концепції. ЗК 9. Здатність організовувати роботу відповідно до вимог охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки на туристичних підприємствах та організаціях.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1. Здатність аналізувати тенденції розвитку туристичної сфери та рекреаційного господарства. ФК 2. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території. ФК 3. Здатність використовувати на практиці основи діючого законодавства та відстежувати зміни в ньому. ФК 4. Здатність забезпечувати безпечність праці. ФК 5. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.

	ФК 6. Здатність управляти туристичними підприємствами та організаціями. ФК 7. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів. ФК 8. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного). ФК 9. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту. ФК 10. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем. ФК 11. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах. ФК 12. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал. ФК 13. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку. ФК 14. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу. ФК 15. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації. ФК 16. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці. ФК 17. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства. ФК 18. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.
1.7. Програмні результати навчання	
РН 1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.	

- РН 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.
- РН 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.
- РН 4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.
- РН 5. Володіння навиками використання сучасного програмного забезпечення, Internet-ресурсів і роботи в комп'ютерних мережах, володіння основними методами, способами і засобами отримання, зберігання та переробки і використання технологічної інформації у професійній діяльності афективна
- РН 6. Здатність використовувати організаторські навички для планування роботи колективу та обслуговування туристів.
- РН 7. Здатність до усної та письмової ділової комунікації державною та іноземною мовами для спілкування у професійній та соціально-культурній сферах, володіння фаховою термінологією іноземною мовою. Здатність розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.
- РН 8. Здатність розуміти та поважати представників інших культур, ефективно застосовуючи комунікаційні концепції.
- РН 9. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.
- РН 10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).
- РН 11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.
- РН 12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.
- РН 13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.
- РН 14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.
- РН 15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.
- РН 16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
- РН 17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.
- РН 18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.
- РН 19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.
- РН 20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.
- РН 21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.
- РН 22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

1.8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Кадрове забезпечення відповідає ліцензійним умовам
Матеріально-технічне забезпечення	Усі навчальні приміщення відповідають будівельним та санітарним нормам, у наявності відповідна соціальна інфраструктура. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями та прикладними комп'ютерними програмами достатня для виконання навчальних планів. Навчальні лабораторії оснащені технічними засобами та спеціалізованим програмним забезпеченням, необхідним обладнанням.
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	Використання фонду бібліотеки університету, у т.ч. електронного репозитарію, наукових бібліотек ЗВО м. Львова, Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника, Інтернет ресурсів та авторських розробок науково-педагогічних працівників Львівського державного університету фізичної культури імені І.Боберського. Вільний доступ з мережі університету до ресурсів наукометричної бази Web of Science. Викладання усіх навчальних дисциплін, написання курсових робіт, проходження виробничих практик забезпечено підручниками, навчальними посібниками, довідковою та іншою літературою авторства викладачів ЛДУФК ім. І. Боберського, або інших провідних фахівців України у галузі сфери послуг.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність студентів, аспірантів, докторантів, наукових і науково-педагогічних працівників Університету, у т.ч. навчання, стажування, проходження навчальної і виробничої практик, проведення наукових досліджень, викладання та підвищення кваліфікації організовується на підставі двосторонніх договорів між Львівським державним університетом фізичної культури імені І.Боберського та організаціями-партнерами.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Львівським державним університетом фізичної культури імені І.Боберського та ЗВО зарубіжних країн-партнерів, а також в рамках програми ERASMUS+

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік компонент за блоками

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Обов'язкові компоненти освітньої програми (ОК)			
ОК 1	Іноземна мова професійного спрямування	19,5	Залік, екзамен
ОК 2	Основи туризмознавства (НП «Вступ до фаху»)	4,5	Іспит
ОК 3	Туристичні ресурси України	3	Диф. залік
ОК 4	Світова культура та мистецтво	3	Залік
ОК 5	Економічна теорія	3	Іспит
ОК 6	Географія України	4,5	Іспит
ОК 7	Історія туризму	3	Залік
ОК 8	Українська мова професійного спрямування	3	Диф. залік
ОК 9	Географія туризму	3	Залік
ОК 10	Спортивний туризм	4,5	Іспит
ОК 11	Вища математика	3	Залік
ОК 12	Історія України	4	Іспит
ОК 13	Правознавство	3	Іспит
ОК 14	Основи наукових досліджень	3	Залік
ОК 15	Психологія	4	Диф. залік
ОК 16	Туристичне країнознавство	5	Іспит
ОК 17	Основи медичних знань	3	Залік
ОК 18	Екологія	3	Диф. залік
ОК 19	Організація краєзнавчо-туристичної роботи	4	Іспит
ОК 20	Економіка та фінанси підприємства	4	Іспит
ОК 21	Рекреаційно-оздоровча діяльність	3	Диф. залік
ОК 22	Організація анімаційної діяльності	4	Диф. залік
ОК 23	Організація туристичних подорожей	4	Іспит
ОК 24	Організація готельного господарства	4	Диф. залік
ОК 25	Організація ресторанного господарства	4	Диф. залік
ОК 26	Сільський та екологічний туризм	3	Залік
ОК 27	Організація екскурсійної діяльності	3	Іспит
ОК 28	Менеджмент туризму	4,5	Іспит
ОК 29	Туроперейтинг	4	Іспит
ОК 30	Правове регулювання в туристичній діяльності	3	Диф. залік
ОК 31	Політологія	3	Залік
ОК 32	Виробнича практика	4,5	Диф. залік
ОК 33	Страховання та безпека в туризмі	3	Іспит
ОК 34	Статистика	3	Залік
ОК 35	Міжнародний туризм	3	Іспит
ОК 36	Сталий туризм	3	Іспит
ОК 37	Аналіз діяльності підприємств туризму	3	Диф. залік
ОК 38	Спортивні споруди та туристичне	3	Залік

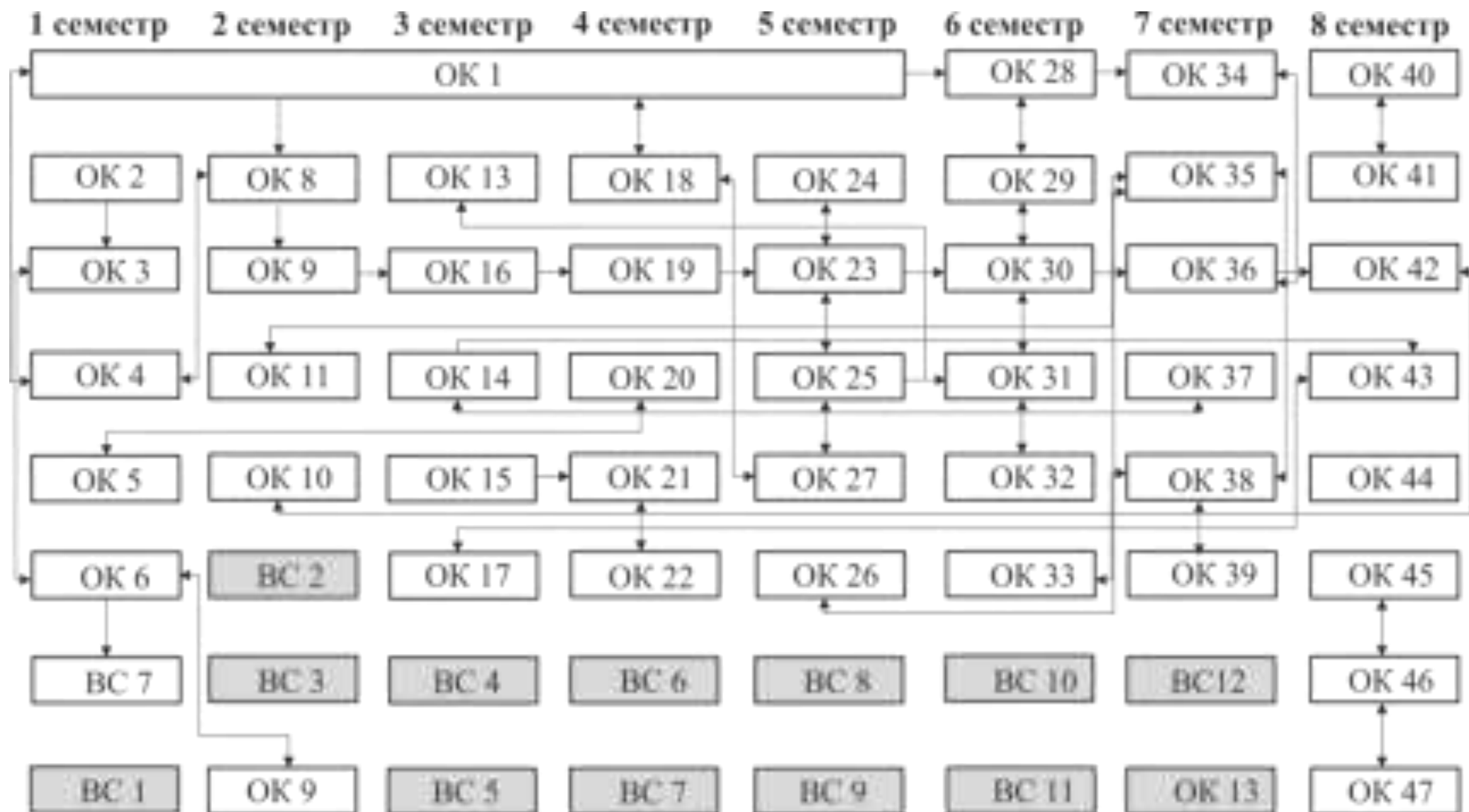
	обладнання		
ОК 39	Транскордонне співробітництво в галузі туризму	3	Іспит
ОК 40	Управління туристичними DESTИНАЦІЯМИ	3	Іспит
ОК 41	Реклама та PR-технології у сфері гостинності	3	Іспит
ОК 42	Олімпійський туризм	3	Залік
ОК 43	Санітарія та гігієна туристичних комплексів	3	Диф. залік
ОК 44	Спортивно-туристичні подорожі	3	Диф. залік
ОК 45	Атестаційний іспит	1	
ОК 46	Переддипломна практика	4	Диф. залік
ОК 47	Кваліфікаційна робота	8	
Разом обов'язкові компоненти освітньої програми		180	
2. Вибіркові компоненти освітньої програми			
2.1. Дисципліни вільного вибору студента (ВС) *			
ВС 1	Вибіркова дисципліна 1	6	Залік
ВС 2	Вибіркова дисципліна 2	4	Залік
ВС 3	Вибіркова дисципліна 3	4	Залік
ВС 4	Вибіркова дисципліна 4	4	Залік
ВС 5	Вибіркова дисципліна 5	4	Залік
ВС 6	Вибіркова дисципліна 6	3	Залік
ВС 7	Вибіркова дисципліна 7	4	Залік
ВС 8	Вибіркова дисципліна 8	4	Залік
ВС 9	Вибіркова дисципліна 9	4	Залік
ВС 10	Вибіркова дисципліна 10	4	Залік
ВС 11	Вибіркова дисципліна 11	4	Залік
ВС 12	Вибіркова дисципліна 12	3	Залік
ВС 13	Вибіркова дисципліна 13	3	Залік
Разом дисципліни вільного вибору студента		60	Залік
Загальний обсяг освітньої програми: 240 кредитів			

* Згідно із Законом України “Про вищу освіту” студенти мають право на “вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти.

При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу”.

Вищі навчальні заклади самостійно визначають механізми реалізації права студентів на вибір навчальних дисциплін (описується відповідним Положенням).

2.2. Структурно-логічна схема освітньої програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 242 «Туризм і рекреація» проводиться у формі комплексного іспиту зі спеціальності, що включає питання з навчальних дисциплін «Основи туризмознавства (НП «Вступ до фаху»)), «Організація екскурсійної діяльності» «Культурний та етнічний туризм», «Міжнародний туризм», «Сільський та екологічний туризм», «Спортивний туризм», Організація туристичних подорожей», «Туроперейтинг», «Туристичне країнознавство», «Організація краєзнавчо-туристичної діяльності», «Страхування та безпека в туризмі» а також публічного захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ФК 1	ФК 2	ФК 3	ФК 4	ФК 5	ФК 6	ФК 7	ФК 8	ФК 9	ФК 10	ФК 11	ФК 12	ФК 13	ФК 14	ФК 15	ФК 16	ФК 17	ФК 18
ОК 1							x																				
ОК 2				x					x								x	x	x								
ОК 3										x		x															
ОК 4		x						x																	x		
ОК 5																x											x
ОК 6		x									x						x										
ОК 7		x																									
ОК 8							x																				
ОК 9		x		x																					x		
ОК 10				x																x							
ОК 11														x													
ОК 12	x	x																									
ОК 13	x											x														x	
ОК 14										x												x					
ОК 15		x																									
ОК 16				x				x			x														x		
ОК 17																				x							
ОК 18		x	x		x																						
ОК 19											x							x	x								
ОК 20																											x
ОК 21		x								x							x			x							
ОК 22																	x	x									
ОК 23														x			x	x		x		x	x				x
ОК 24														x			x	x					x				
ОК 25														x			x	x	x					x			
ОК 26		x																			x	x	x				
ОК 27					x													x									
ОК 28						x											x	x									
ОК 29				x		x									x		x	x	x								
ОК 30		x		x										x	x		x	x	x								
ОК 31	x	x																x									
ОК 32	x	x																									
ОК 33												x					x										
ОК 34									x				x								x						
ОК 35																											x
ОК 36																											
ОК 37		x	x																		x						
ОК 38														x	x		x	x			x						
ОК 39														x			x										
ОК 40															x			x									
ОК 41																		x					x				
ОК 42										x																	
ОК 43								x	x																		
ОК 44																											
ОК 45				x																							
ОК 46				x																							x
ОК 47							x														x						
ВЗ 1		x		x														x									
ВЗ 2																	x	x									

B3 3						x																				
B3 4					x				x				x							x						
B3 5													x	x					x		x		x			
B3 6							x			x						x										
B3 7																x										
B3 8							x							x								x				
B3 9		x	x					x																		
B3 10														x					x							x
B3 11														x			x					x		x		
B3 12														x												
B3 13																x	x		x							
B3 14		x	x													x	x		x							

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання компонентами освітньої програми

	PH 1	PH 2	PH 3	PH 4	PH 5	PH 6	PH 7	PH 8	PH 9	PH 10	PH 11	PH 12	PH 13	PH 14	PH 15	PH 16	PH 17	PH 18	PH 19	PH 20	PH 21	PH 22
OK 1							x				x	x										
OK 2			x				x															
OK 3			x																			
OK 4								x						x	x							
OK 5										x												
OK 6																						
OK 7														x								
OK 8							x				x	x										
OK 9			x					x														
OK 10																						x
OK 11																						
OK 12																						
OK 13																						
OK 14															x		x					
OK 15																x		x		x	x	
OK 16								x						x								
OK 17																				x		
OK 18																						
OK 19				x				x		x				x								
OK 20										x							x					
OK 21				x					x	x				x								x
OK 22									x	x												x
OK 23	x		x						x	x												
OK 24									x	x												
OK 25									x	x												
OK 26					x																	
OK 27																						
OK 28						x				x												
OK 29						x				x			x									
OK 30	x					x			x	x			x									
OK 31	x															x						
OK 32																						
OK 33									x				x				x	x	x		x	x
OK 34																x						
OK 35																						
OK 36														x								
OK 37																		x	x	x	x	
OK 38													x									
OK 39																						
OK 40				x						x												
OK 41					x																	
OK 42																						
OK 43																						
OK 44								x						x								
OK 45																	x	x	x	x	x	
OK 46																	x		x			
OK 47																	x	x	x	x	x	
BC 1																						

BC 2																						
BC 3							x				x											
BC 4									x							x						
BC 5							x								x					x	x	x
BC 6																						
BC 7																						
BC 8							x	x				x							x			
BC 9														x								
BC 10																						
BC 11										x			x				x			x		
BC 12										x												
BC 13																						x